24.10.2024

Vero-osasto/Tulliyksikkö
Erityisasiantuntija Upi Talsi
upi.talsi@gov.fi
0503423868

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Kirjallinen asiantuntijalausunto; U 99/2024 vp talousvaliokunnassa 25.10.2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriön hallinnonalaan kuuluva Tulli on asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja työ- ja elinkeinoministeriö vastaa asetuksen kansallisen toimeenpanon kehittämisestä ja seuraamisesta (HE 52/2023).

Valtiovarainministeriö kiinnitti lausuntokierroksella huomiota seuraaviin seikkoihin:

2 b § Valtuutushakemusta koskevan päätöksen maksuttomuus

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että muutettavan lain uudessa 2 b §:ssä säädettäisiin valtuutushakemusta koskevan päätöksen maksuttomuudesta. Valtiovarainministeriö huomautti, että esitysluonnoksen perusteluteksteissä tulisi tarkemmin esittää mihin perustuen valtuutushakemus esitetään maksuttomaksi. Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo).

Valtiovarainministeriö näkee, että hallituksen esityksessä ehdotettua maksuttomuutta valtuutushakemusta koskevan päätöksen osalta olisi edelleen syytä arvioida.

Alustavan lisäselvityksen mukaan maksuttomuudella pyritään keventämään toimijoiden taakkaa uuden mekanismin toimeenpanossa. Valtuutushakemus ei sinällään sisällä viranomaisen harkintaa, joka edellyttäisi laajoja selvityksiä, minkä perusteella maksua kerättäisiin. Valtuutushakemus olisi kertaluontoinen, eli kyseessä ei olisi pysyvä viranomaistehtävä, missä esim. vuosittain arvioitaisiin edellytysten täyttymistä.

4 a § Seuraamusmaksu

Lisäksi valtiovarainministeriö kiinnitti huomiota siihen, että seuraamusmaksun suuruudesta ei nimenomaisesti säädetä luonnoksessa viitatussa EU-asetuksen artiklassa, vaan siinä seuraamusmaksun suuruus on kytketty päästökauppadirektiivissä 2003/87/EY säädettyihin seuraamuksiin. Valtiovarainministeriö pyysi työ- ja elinkeinoministeriötä selvittämään tulisiko, päästökauppadirektiivissä, joka ei ole suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, säädetyt seuraamuksen suuruutta koskevat säännökset implementoida ehdotettavaan lakiin eikä tyytyä vain viittaamaan EU-asetukseen. Pykälään tehtiin muutos, jossa todetaan seuraamusmaksun olevan saman kuin päästökauppalain (1270/2023) 92 §:ssä tarkoitettu ylitysmaksu.